

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Česká zemědělská univerzita v Praze
**Fakulta životního
prostředí**

Ministerstvo životního prostředí

SAB
Sächsische AufbauBank

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

Vlk - aktuální stav a další management

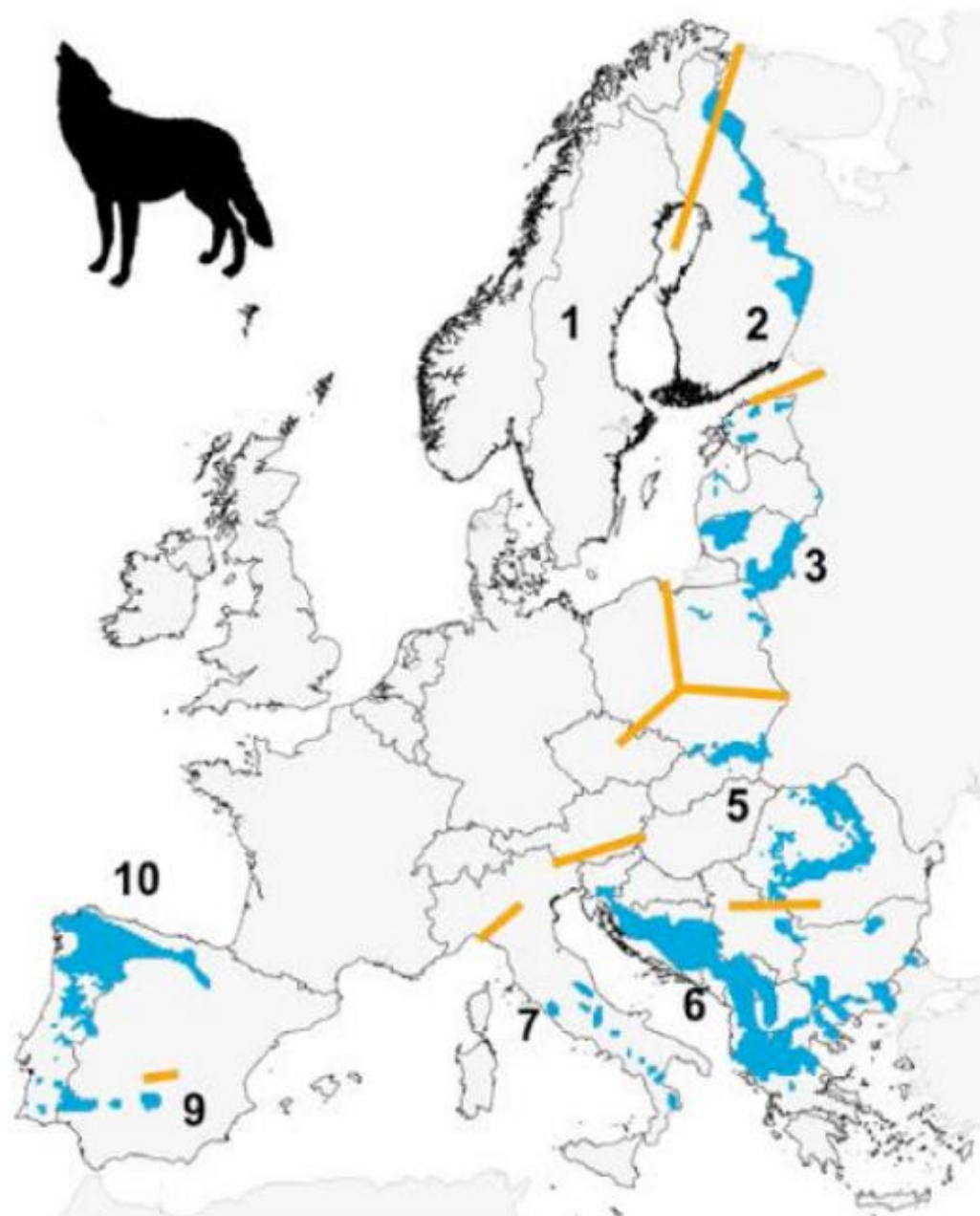
Jan Šíma, Jindřiška Jelínková

Ministerstvo životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

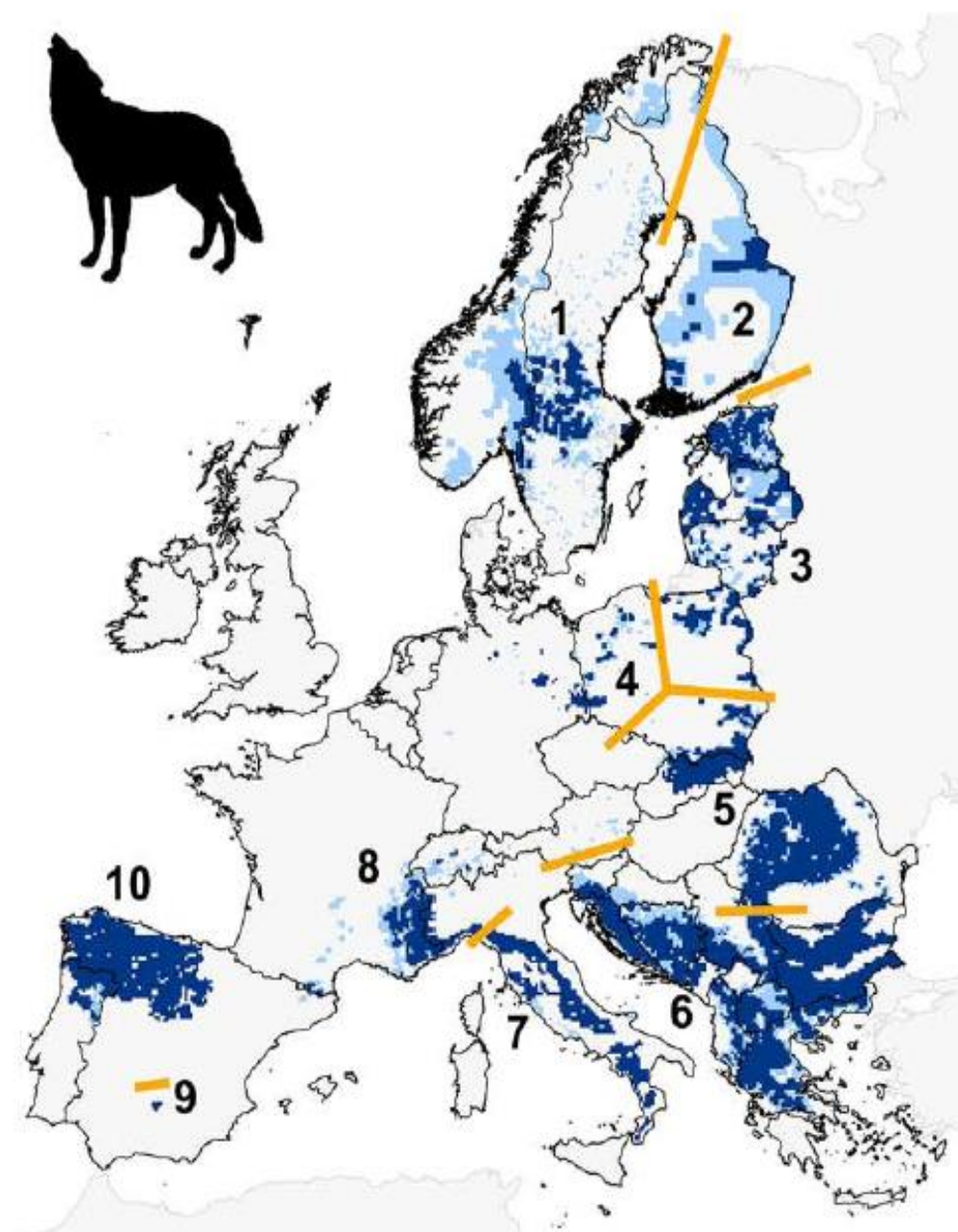

Vlk obecný (*Canis lupus*) - Evropa

1950-1970

2011

Ministerstvo životního prostředí

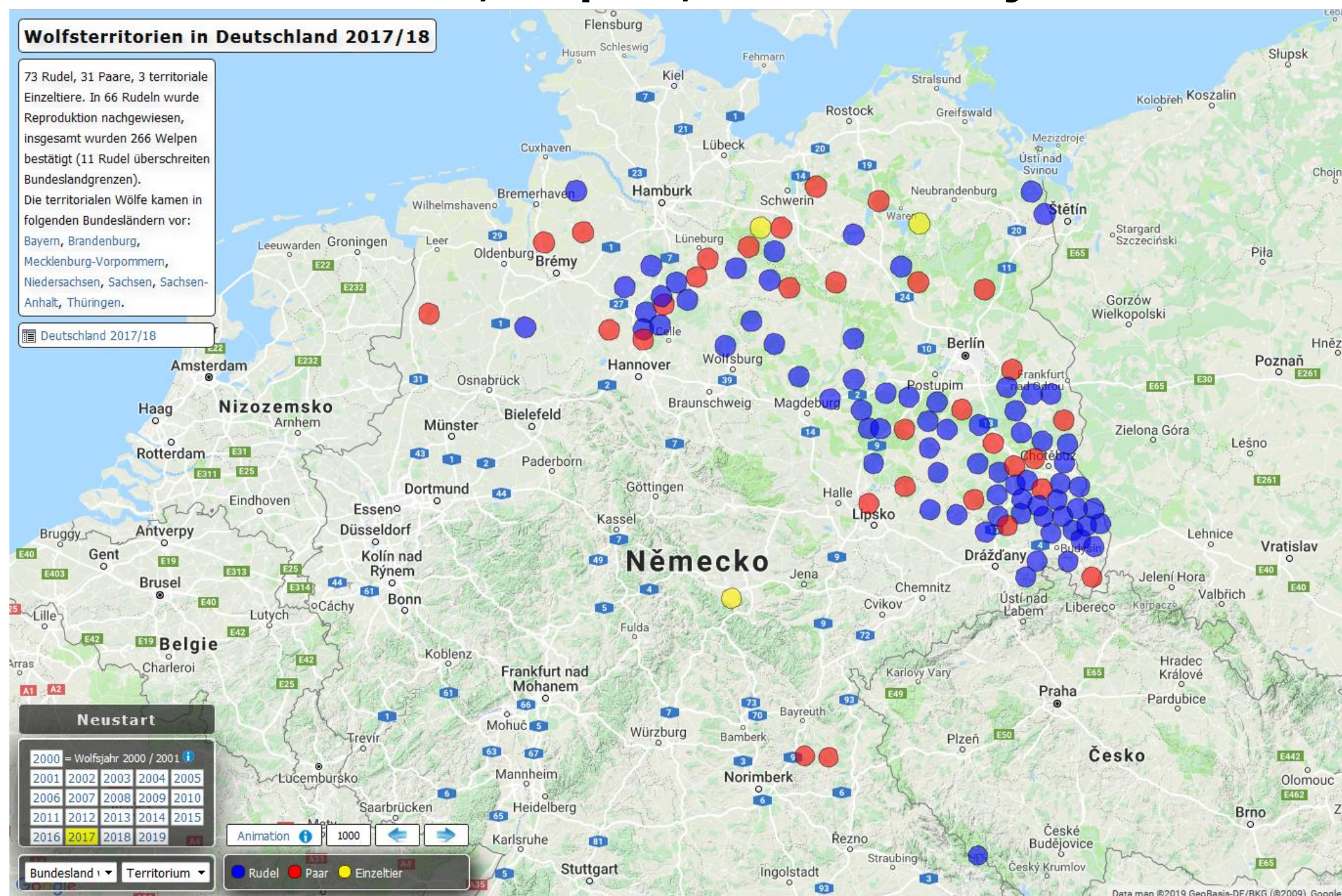
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Výskyt vlků v Německu (2017/2018)

73 smeček, 31 párů, 3 teritoriální jedinci

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

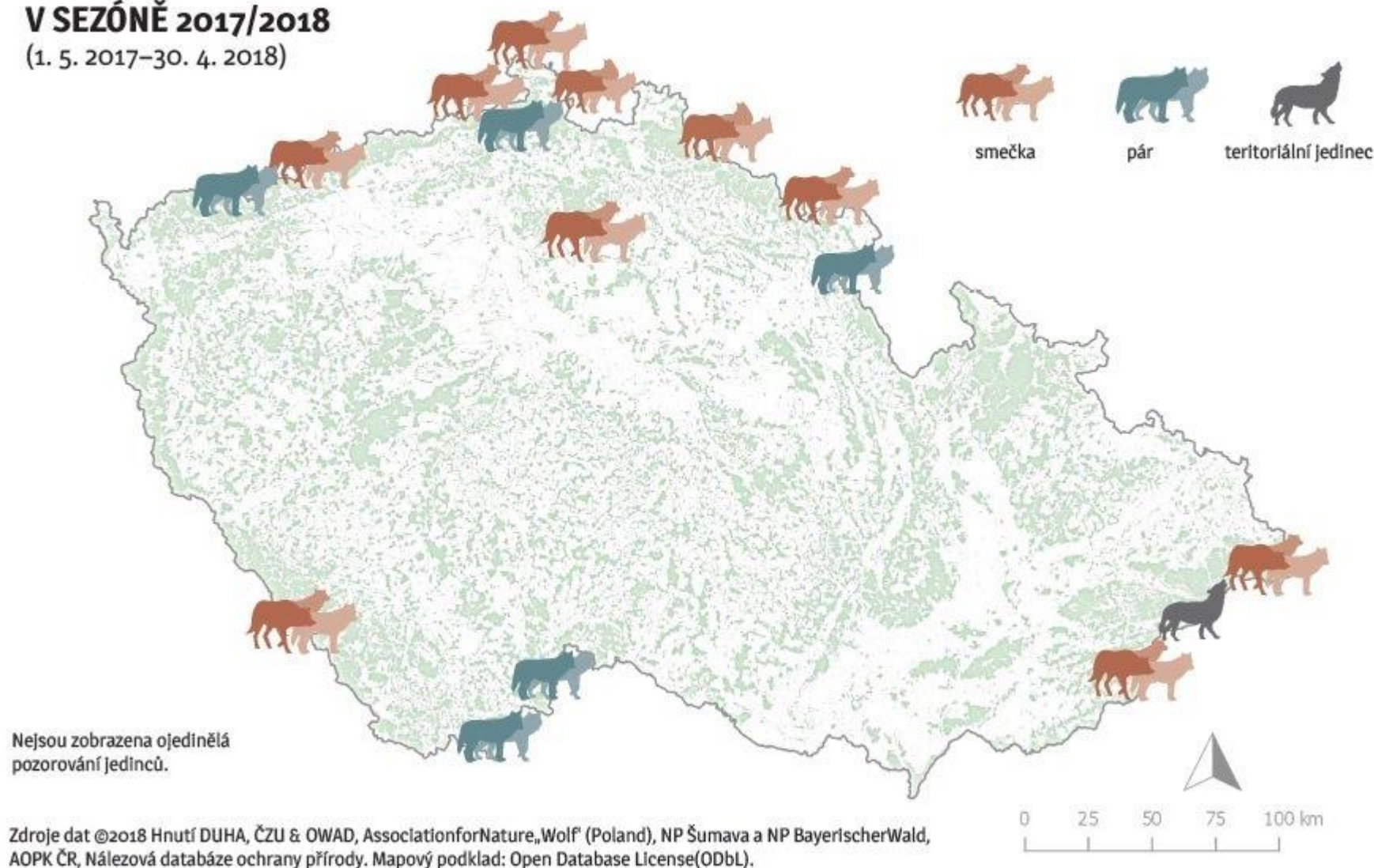
www.mzp.cz

Aktuální stav v ČR

10 smeček (některé jen okrajem teritoria), 5 párů, jeden teritoriální jedinec

**VÝSKYT VLKA OBECNÉHO
V SEZÓNĚ 2017/2018**
(1. 5. 2017–30. 4. 2018)

Legislativní ochrana vlka – mezinárodní úmluvy

Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (CITES)

- vlk zařazen do přílohy A k nařízení Rady (ES) č. 338/97 – nejprísnejší ochrana, omezení obchodu

Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť (Bernská úmluva)

- vlk zařazen do přílohy II (požadavek na přísnou ochranu)

Recommendation No. 100 (2003) on conservation of large carnivores in the Carpathians

Recommendation No. 137 (2008) on population level management of large carnivore populations

Recommendation No. 128 (2007) on the European Charter on Hunting and Biodiversity

Předpisy EU

Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi

- provedení CITES

Směrnice 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („Směrnice o stanovištích“)

- vlk uveden v příloze II a IV
- požadavek čl. 3 a násl. Směrnice zajistit ochranu území s výskytem druhů přílohy II (evropsky významné lokality - Natura 2000)
- požadavek čl. 12 Směrnice zajistit přísnou ochranu jedinců přílohy IV na celém území státu (možnost odchýlení/výjimek dle čl. 16)

Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores -

<http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores>

Ochrana v ČR

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK) + Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

- vlk zařazen mezi kriticky ohrožené druhy

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

- v § 2 písm. c) uveden mezi **druhy zvěře, které nelze lovit**

Zákon č. 115/2000 Sb., o náhradách škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

Náhrady škod

Zákon č. 115/2000 Sb. o náhradách škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

- především škody na vymezených domácích zvířatech

+ vyhláška č. 360/2000 Sb. (stanovení výše škod)

- V roce 2017 vyplaceno za škody, které způsobil vlk, 788 tis. Kč (202 zvířat)
- rok 2018: **1 554 336 Kč** (k 10.12. 2018)

Ceníky doporučené MŽP

- projednáno s MZe, Svazem chovatelů ovcí a koz a Svazem chovatelů masného skotu
- ovce, kozy, ovce s mléčnou produkcí, telata

Prevence škod

Operační program Životní prostředí

(2014-2020) oblast podpory 4.2 Posílit biodiverzitu v rámci „opatření na zajištění prevence a zmírnění škod způsobených zvláště chráněnými druhy na zemědělských a lesnických kulturách, hospodářských zvířatech, stavbách, vodních dílech apod.“

Způsobilé výdaje v OPŽP:

- síťový elektrický ohradník
- pevná ohrada, pevný nebo mobilní elektrický ohradník
- zdvojení pevné ohrady
- zdroj a jeho příslušenství
- zradidlový ohradník
- pastevecký pes
- fotopast
- osvěta

Zajištění informovanosti

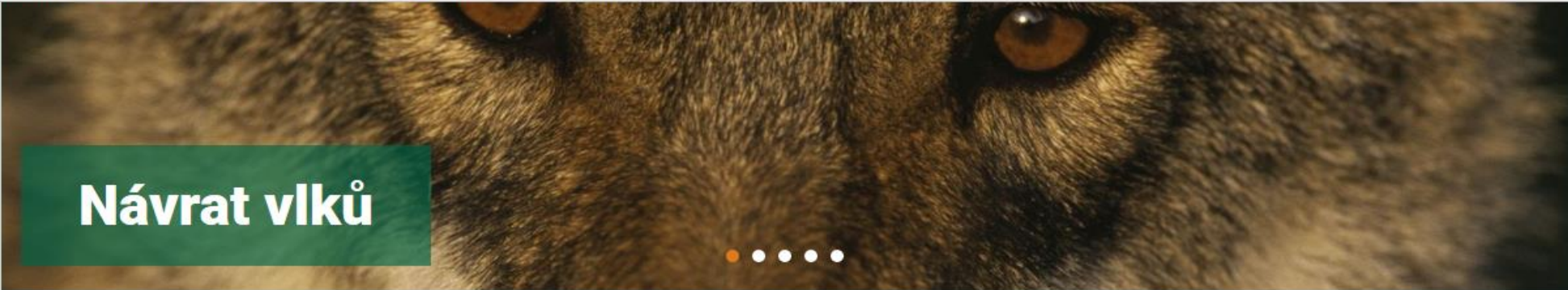
www.navratvlku.cz

Soubor Úpravy Zobrazení Historie Záložky Nástroje Nápověda

počasí - Hledat Google Návrat vlků

https://www.navratvlku.cz Hledat

Nejnavštěvovanější Jak začít Přehled zpráv Gmail: E-mail od Goo... FTP server OKbase OKbase Registr CITES

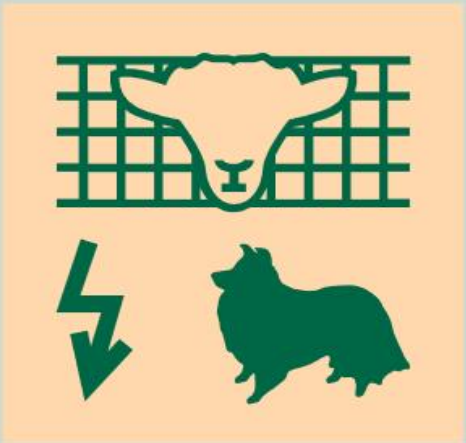
Návrat vlků

Vlk má svoje místo v přírodě i v naší kultuře. Vzbuzuje respekt a obdiv, někdy ale i obavy. Lidé jej nemilosrdně pronásledovali, nyní se k nám postupně začíná vracet. Zkušenosti z okolních států ukazují, že v krajině je možné hospodařit a zároveň tu mohou žít i divoké šelmy. Na těchto stránkách najdete údaje o životě vlků, doporučení chovatelům ovcí i návštěvníkům přírody. Seznamte se s naším staronovým sousedem.

O vlkovi

Seznamte se s naším staronovým sousedem

Prevence škod

Chci ochránit své stádo

Škodní událost

Jak postupovat v případě vzniklé škody způsobené vlkem

Časté dotazy

O vlcích nejen pro majitele stád

15:40 13.12.2018

Příprava programu péče o vlka v ČR

Cíl: přispět k zajištění ochrany (příznivého stavu druhu) v souladu s legislativou EU; klíčovým aspektem je současně zajištění socioekonomické přijatelnosti výskytu populace vlka v ČR

Příznivý stav druhu z hlediska ochrany = populace druhu dlouhodobě životaschopná, přirozený areál rozšíření není a nebude omezen a budou existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování populací.

- *mobilní druh, velká teritoria - nutnost vyhodnocovat stav na populační úrovni (spolupráce s Německem, Polskem, resp. SK)*
- *nezbytnost konektivity v rámci populací i mezi nimi*
- *ČR odpovědná za odpovídající část populace*

Hlavní témata:

- náhrady škod
- preventivní opatření
- „nápadní“ jedinci
- průchodnost krajiny
- zajištění informovanosti veřejnosti, komunikace se stakeholdery
- monitoring, výzkum aj.

...nezbytnost komplexního řešení (jednotlivá opatření sama neřeší všechny problémy)

...spolupráce mezi resorty i mezi odborníky, hospodáři, myslivci a dalšími dotčenými subjekty

...základem objektivní a realistický přístup všech stran

Prevence škod - opatření

- vytvořit **národní zdroj** finančních prostředků na zabezpečení pastvin pro drobné chovatele

V rámci přípravy nové **Společné zemědělské politiky (2021-2027)**:

- finanční prostředky v rámci **neproduktivních investic pro chovatele** – zabezpečení pastvin v oblastech s výskytem vlka (základní zabezpečení pastvin- **ohradník, oplocení**, nákup pasteveckého **psa**, výstavba **košárů** či **ovčínů** pro zahánění na noc)
- podpora **zvýšených nákladů na organizaci pastvy** v oblastech výskytu vlka - plošný AEKO titul pro pastviny v území s výskytem vlka (předmětem kompenzace zvýšené organizační náklady na pastvu, např. na rozčlenění pastviny, přehánění dobytka/ovcí během dne a na noc, složitější distribuce vody, přítomnost ovčáka na pastvině apod.)

Náhrady škod - opatření

Úprava zákona č.115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod a vyhlášky č. 360/2000 Sb.

- do vyhlášky č. 360/2000 Sb. zakotvit dohodnuté **ceníky** vybraných hospodářských zvířat s možností pravidelné aktualizace
- zavést kompenzace za vícenáklady na **kafilerii** a **veterinární** posudek
- vyřešit náhradu škody i za **zaběhnutá** zvířata bez dohledání kadáveru (dle chovatelské evidence)
- doplnit **další druhy** hospodářských zvířat (lamy, pštros, farmové chovy jelenovitých)
- zavést **jednotný systém šetření** škod v rámci celé ČR, organizační zjednodušení (jeden subjekt)

„Nápadní“ jedinci

Vlk je **adaptabilní** druh – v Evropě od španělských stepí (agrární krajina) po karpatské lesy.

Středoevropská nížinná populace se vyvinula v kulturní krajině, vlci se nevyhýbají lidským strukturám (x vžitá představa – vlk potřebuje hluboké lesy)

Nápadní/bold jedinci a jejich management

Vlci na okraji teritoria mohou být „nápadnější“ – více zvědaví, vyhledávající nové podněty. Neznamená to hned, že jsou nebezpeční, ale protože je vlk šelma, nebezpečí může hrozit při chybné reakci na takového jedince a při rozvoji nevhodného chování (habituace).

Nápadný jedinec může být také nemocný nebo jinak handicapovaný vlk. I zde může hrozit nebezpečí.

Sasko: za 18 let dva dospělí problematictí jedinci a jedno vlče.

Nápadní jedinci – opatření

Prevence ztráty plachosti

- omezení aktivit a faktorů, které mohou snižovat plachost vlků
- omezení **hybridizace** se psy
- zavedení zvýšené **kontroly legálních chovů** vlků v zajetí (vylepšená evidence)

Vytvoření manuálu pro postup při výskytu nápadně se chovajícího jedince

- příjem informací, identifikace jedince v terénu
- metodika pro vyhodnocení chování na škále NEZVYKLÉ-NEŽÁDOUCÍ-PROBLEMATICKÉ (zahraniční zdroje, viz dále)
- volba postupu v každé jednotlivé situaci + administrativa a organizace postupu
- způsob naložení s jedincem v případě odchytu
- stanovení formy spolupráce ochrany přírody s myslivostí,
- způsob sestavení „zásahového týmu“
- způsob informování veřejnosti

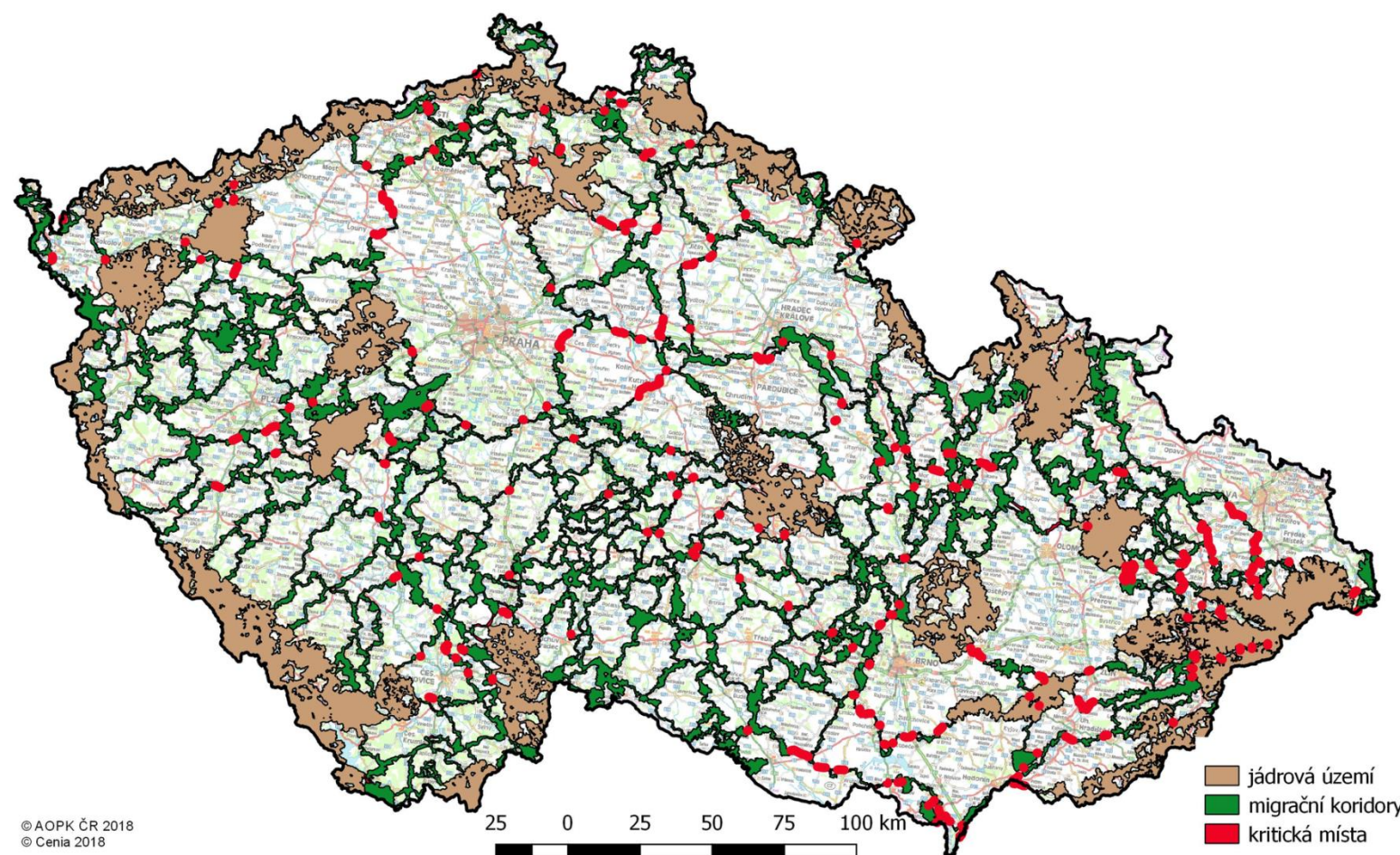

Zajištění konektivity - opatření

- zajištění ochrany migračních koridorů a jádrových území, vč. omezení rušení v místech trvalého výskytu
- řešení průchodnosti kritických míst

...využití územně analytického podkladu „biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců“ (ÚAP 36b) v rámci územního plánování

Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců

Informovanost a komunikace s dotčenými subjekty

- chovatelé hosp. zvířat
- myslivci a lesní hospodáři
- veřejnost v regionech s výskytem vlka
- obce
- školy
- zájmové skupiny, NNO

Důraz na objektivní informace, spolupráci, sdílení informací

**Děkuji
za
pozornost**

